

การนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์

นางนฤมล ชันส์มฤทธิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

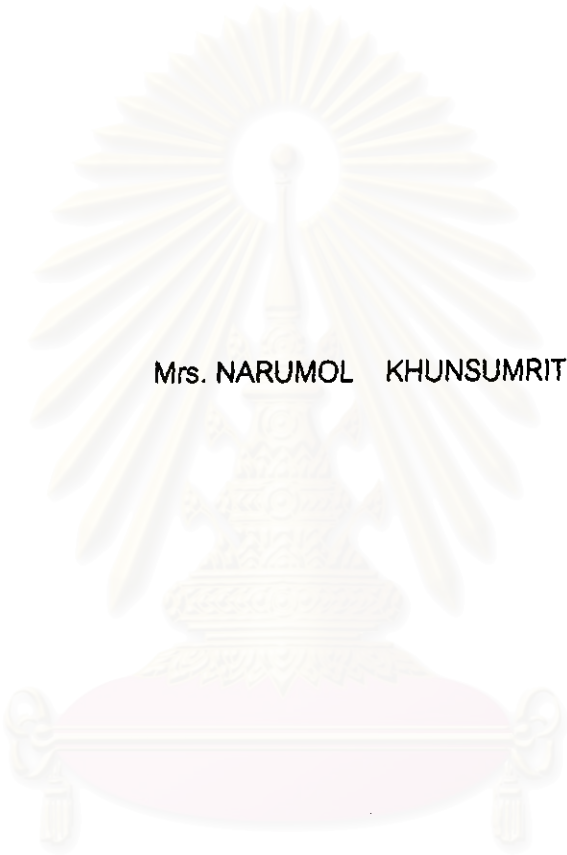
สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-332-866-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A PROPOSED GUIDELINE FOR FACULTY DEVELOPMENT
OF DRAMATIC ARTS COLLEGES

Mrs. NARUMOL KHUNSUMRIT

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Higher Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-332-866-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์
โดย นางนฤมล ชันสัมฤทธิ์
ภาควิชา อุดมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โมวิไลกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย -อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

นิพนธ์ ชันสัมฤทธิ์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กิระนันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

วราภรณ์ บวรศิริ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ)

สุกัญญา โมวิไลกุล

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โมวิไลกุล)

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

นามล ชันสัมพันธ์ : การนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์
(A PROPOSED GUIDELINE FOR FACULTY DEVELOPMENT OF DRAMATIC ARTS
COLLEGES) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สุกัญญา ไชริไลกุล, หน้า 186
ISBN 974-332-866-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะอาจารย์ระดับอุดมศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์
การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาอาจารย์ ตลอดจนนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์ตาม
ลักษณะของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์

ผลการวิจัย จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม พบว่า สภาพปัจจุบัน
ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์อันดับแรก คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน ส่งผล
กระทบต่อการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ภาระงานสอนและงานพิเศษอื่น ๆ มีมาก ทำให้
อาจารย์ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง นอกจากนั้นอาจารย์ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการ
พัฒนาอาจารย์ที่วิทยาลัยจัดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านความต้องการพัฒนาอาจารย์ พบว่า อาจารย์
วิทยาลัยนาฏศิลป์ส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาด้าน เนื้อหาวิชาที่สอนอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้าน
บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ตามลำดับแนวทางที่อาจารย์ต้องการพัฒนามากคือ การศึกษาต่อภายในประเทศ
รองลงมาคือ การจัดระบบอาจารย์ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ให้คำปรึกษาแนะนำ อันดีสุดท้าย
คือ การจัดสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยให้มีบรรยากาศทางวิชาการ ส่วนแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ คือ
วิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 12 แห่ง ควรมีหน่วยหรือศูนย์พัฒนาอาจารย์ มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพของ
คณาจารย์และคุณภาพของงานทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ กิจกรรมที่ควรจัดอย่างสม่ำเสมอทุกปี ได้แก่ การจัด
สัมมนาทางวิชาการ การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการและการทำประกันคุณภาพการเรียนการสอน
เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งหน่วยหรือศูนย์พัฒนา
อาจารย์วิทยาลัยศิลป์ทั้ง 12 แห่ง มีการจัดการะงานด้านบริการชุมชนให้มีปริมาณที่พอเหมาะ ปรับปรุงสภาพ
แวดล้อมของวิทยาลัยให้มีบรรยากาศทางวิชาการ นอกจากนั้นผู้บริหารควรจัดผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์
ในทุกสาขาวิชามาถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญแก่คณาจารย์ของวิทยาลัย ประการสำคัญวิทยาลัยควรจัด
กิจกรรมประสานสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์วิชาสามัญและวิชาวิชาชีพ (ศิลปะ) ได้มีโอกาสร่วมงานร่วม
กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้วิชาการใหม่ ๆ และความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา อุดมศึกษา
สาขาวิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิติศ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ๖๒ ๗

39707765 27

: MAJOR HIGHER EDUCATION

: FACULTY DEVELOPMENT/ COLLEGES OF DRAMATIC ARTS

NARUMOL KHUNSUMRIT : A PROPOSED GUIDELINE FOR FACULTY

DEVELOPMENT OF DRAMATIC ARTS COLLEGES : THESIS ADVISOR :

ASSIST. PROF. SUKANYA S, KOVILAIKOOL, Ph.D. pp. 186

ISBN 974-332-866-1

The purposes of this thesis were to study characteristics of higher education faculty, present status, problems and obstacles for faculty development of Dramatic Arts Colleges and to purpose the guideline for faculty development suitable for faculty characteristics of Dramatic Arts Colleges.

The research results from document analysis, interviewing, and questionnaire, revealed that: the highest problem and obstacle for faculty development of Dramatic Arts Colleges was economic problem which effected the faculty development project at high level, the second problem was high load of teaching and extra work which cause limiting time for joining faculty development activities. Instructors joined the faculty development formulated by the colleges were at the medium level. Concerning the faculty needs for development, most of the faculty in the Dramatic Arts Colleges demonstrated their needs for course content improvement in their responsible course at the high level, followed by personality development and human relationship, and respect. The guidelines for those who were interested in studying abroad was needs at high level, folbwd by the counselling system, and the least needed was creating college environment to have academic atmosphere, accordingly.

Guidelines suggested "faculty development in all 12 Dramatic Arts Colleges were: there should be a unit or a center for faculty development responsible for enhancement of the faculty quality, the academic and professional quality of their job. Faculty development activities which should be formulate every year were; academic seminar, training, workshop, instructional quality assurance, etc.

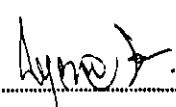
Recommendations made for this thesis were; the administrators should support the formulation of faculty development unit or center in all 12 Dramatic Arts Colleges, job allocation for social service aspect should be at the proper quality, the academic atmosphere should be improved enhanced. In addition the experts in every discipline from outside of the colleges should be invited to offer inservice education for faculty developments.

The important thing, that should be added was; the colleges should had group relation activities between faculty teach in general courses and those who teach professional courses (arts), to get together in the same activities cooperatively, whereas, they can learn new knowledge and bring about unity in team work.

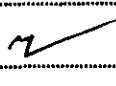
ภาควิชา.....อุดมศึกษา

สาขาวิชา.....อุดมศึกษา

ปีการศึกษา..... 2542

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โขวิไลกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จและสมบูรณ์เป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล และอาจารย์ปราณี สำราญวงศ์ ที่กรุณาตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อช่วยให้เครื่องมือในการวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาอุดมศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ด้านการอุดมศึกษาแก่ผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ทุกแห่ง ท่านผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนคณาจารย์จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันราชภัฏ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี พร้อมทั้งขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ขอขอบคุณ คุณวัชณีย์ เขารัตนรงค์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ในการวิจัยโดยตลอด และขอขอบคุณพี่ น้อง อุดมศึกษารุ่นที่ 19 ทุกคน ที่ให้กำลังใจในการทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้แต่มีความสำคัญยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ และพี่ๆ ทุกคน ที่ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมในการศึกษาด้วยความรักและห่วงใย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอขอบคุณคุณศุภชัย ชันสัมฤทธิ์ ที่สนับสนุนทั้งด้านกำลังใจและกำลังทรัพย์ในการศึกษาวิจัยด้วยความรักและปรารถนาดีมาโดยตลอดผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง บุคคลสำคัญที่อดกล้ำถึงด้วยความปลาบปลื้มใจมิได้ คือ ลูกบิดและลูกแบงค์ ที่ช่วยเป็นกำลังใจให้คุณแม่ก่อให้เกิดพลังแห่งความอุตสาหะวิริยะจนสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
ลำดับขั้นตอนการนำเสนอข้อมูล	7
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ลักษณะอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา	8
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์	24
ความเป็นมาและการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือในการวิจัย	71
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	72
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	75
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	81
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	87
สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาอาจารย์	89
ความต้องการในการพัฒนาอาจารย์	100
5	101
สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	101
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	103
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	109
การอภิปรายผลการวิจัย	127
การนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์	129
ข้อเสนอแนะ	131
รายการอ้างอิง	140
ภาคผนวก	141
ภาคผนวก ก	143
ภาคผนวก ข	148
ภาคผนวก ค	161
ภาคผนวก ง	186
ประวัติผู้วิจัย	

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนอาจารย์ผู้สอนวิชาสามัญและวิชาชีพ (ศิลปะ).....	71
2	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	74
3	แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	81
4	ภาระงานของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์แยกตามภูมิภาค.....	85
5	ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ที่มีต่อ สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาอาจารย์.....	87
6	ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ที่มีต่อ ความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ ด้านเนื้อหาในวิชาที่สอน.....	89
7	ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ที่มีต่อ ความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ ด้านเทคนิควิธีการสอน.....	90
8	ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ที่มีต่อ ความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ ด้านการวิจัย.....	91
9	ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ที่มีต่อ ความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ ด้านการเขียนตำรา.....	92
10	ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ที่มีต่อ ความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ ด้านบุคลิกภาพ.....	93
11	ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ที่มีต่อ ความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	94
12	ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ที่มีต่อ ความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ ด้านระยะเวลาในการจัดกิจกรรม.....	95
13	ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ที่มีต่อ แนวทาง ในการพัฒนาอาจารย์	96
14	แสดงอันดับความสำคัญเร่งด่วนในการพัฒนาอาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ตามความต้องการของอาจารย์.....	98

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่

1	แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะที่ดีของครู – อาจารย์.....	20
2	แผนภาพแนวทางการพัฒนาอาจารย์	128

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย